

РЕШЕНИЕ

№ 50

гр. Варна, 15.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ ТО, в публично заседание на двадесет и първи декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цвета Павлова

Членове: Пламен Ат. Атанасов
Деница Добрева

при участието на секретаря Мая М. Петрова
като разгледа докладваното от Цвета Павлова Въззивно гражданско дело № 20233100501551 по описа за 2023 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.259 и сл. от ГПК.

С решение № 1072/31.03.2023 год., постановено по гр.д. № 12934/2022 год., ВРС – 49-ти състав е осъдил “ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ” АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 ДА ЗАПЛАТИ на Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: *****, сумата от 2758,52 лв. /две хиляди седемстотин петдесет и осем лева и петдесет и две стотинки/, представляваща неизплатено застрахователно обезщетение по договор за застраховка “Сухопътни превозни средства без релсови превозни средства”, обективизирана в застрахователна полица № *****, със срок на застрахователно покритие от 00.00 ч. на 22.04.2020г. до 17.00 ч. на 21.04.2021г., в резултат на реализирано на 16.03.2021г. произшествие в гр. Варна, на паркинга зад сградата на „Макдрайв“, намиращ се на ул.“Константин Величков“, при което са настъпили щети по лек автомобил марка Мерцедес Е 270, рег. № *****, както следва: 1./ преден десен фар; 2./ преден десен калник; 3./ ляв мигач във външно дясно огледало; 4./ предна дясна врата; 5./ задна дясна врата; 6./ заден десен калник, на основание чл. 405 КЗ, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба до

окончателното изплащане на задължението си и сумата от 414,54 лв. /четиристотин и четиринадесет лева и петдесет и четири стотинки/, съобразно допуснатото изменение на иска в проведеното о.с.з. по реда на чл. 214 ГПК, претендирана като обезщетение за забава, съизмеримо със законната лихва от 04.04.2021г. до 26.09.2022г., на основание чл. 409 КЗ,, като е отхвърлил иска за разликата над присъдената сума от 2 758,52 лв. до претендираната такава от 3 232.39 лв., както и иска за разликата над присъдената сума от 414,54 лв. до претендираната такава от 487,55 лв., както и е осъдил “ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ” АД, ЕИК 200299615, съсседалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 ДА ЗАПЛАТИ на Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: *****, сумата от 790,52 лв. /седемстотин и деветдесет лева и петдесет и две стотинки, съобразно допуснатото изменение на иска в проведеното о.с.з. по реда на чл. 214 ГПК, претендирана като неизплатено застрахователно обезщетение по договор за застраховка “Сухопътни превозни средства без релсови превозни средства”, обективизирана в застрахователна полица № *****, със срок на застрахователно покритие от 00.00 ч. на 22.04.2020г. до 17.00 ч. на 21.04.2021г., в резултат на реализирано на 18.03.2021г. произшествие по време на движение към с. Кичево в района на картинг писта, при което са настъпили щети по лек автомобил марка Мерцедес Е 270, рег. № *****, както следва: 1./ преден капак; 2./ преден ляв калник, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на задължението си, както и сумата от 119,23 лв. /сто и деветнадесет лева и двадесет и три стотинки/, съобразно допуснатото изменение на иска в проведеното о.с.з. по реда на чл. 214 ГПК, претендирана като обезщетение за забава, съизмеримо със законната лихва от 04.04.2021г. до 28.09.2022г., на основание чл. 405, ал. 1 КЗ и чл. 409 КЗ, като е разпределил и отговорността за разноски.

Недоволен от горното е останал ответникът, който обжалва решението в осъдителната му част /след влизане в сила на определение № 2989/03.08.2023 год./ с доводите за неговата необоснованост, незаконосъобразност и неправилност. Излага се, че първоинстанционният съд е допуснал съществени процесуални нарушения при преценката на събраните по делото доказателства, които е обсъдил едностранчиво и полза на ищцовата страна, като е игнорирал част от установените факти. Сочи, на първо място, че неправилен е изводът на съда за наличието на неравноправна клауза в Общите условия към застрахователния договор, в частност на т.68 и т.68.1 от тях. Твърди, че процесния договор за застраховка има изцяло доброволен характер, в който смисъл е имало и възможност за предовоаряне на обявените и общо достъпни общи условия към него при несъгласие от страна на застрахованото лице с клаузи от тях. Такова обаче не е било изразявано от страна на ищцата и същата е обвързана от тях, поради което и отказът на застрахователя да изплати обезщетение над изплатено такова, е основателен. В евентуалност, се твърди прекомерност на определеното от съда

обезщетение. Твърди се, че заключението по проведената по делото експертиза дава стойност на труда и материалите, необходими за възстановяване на увреденото МПС, по експертна оценка, която част от него обаче е изцяло игнорирана от съда и съобразно която следва да се определи дължимото обезщетение. Настоява се за отмяна на първоинстанционното решение, евентуално за изменение на размера на присъденото обезщетение.

В срока по чл.263 ГПК, насрещната страна депозира писмен отговор, с който моли за потвърждаване на решението. Счита за доказано настъпването на сочените в исковата молба увреждания на автомобила, а възраженията на насрещната страна за неоснователни. Позовава се и на предприетото пред първоинстанционния съд оспорване, че се е запознал с Общите условия, на които ответникът се позовава и поддържа твърдението занеравноправност на клаузата на чл.68, т.1 от ОУ.

В срока за отговор, насрещната страна Н. К. Н. – П.а подава и насрещна въззивна жалба срещу решението в отхвърлителната му част с доводите за неговата неправилност. Счита, че съдът неправилно е приложил разпоредбата на чл.400, ал.2 КЗ, възприемайки т.1 от заключението на вещото лице. Сочи, че в конкретния казус не е установена алтернатива от същото качество и количество като увредената вещ и обезщетението следва да е в размер, равен на средноаритметичната стойност на вещото лице по т.1, а именно 3 232.40 лева, а не 2 758.52 лева, както е приел първоинстанционния съд. Насрещната страна по въззивната жалба не депозира отговор по същата.

В открито съдебно заседание въззивницата Н. К. поддържа насрещната си въззивна жалба и моли за отмяна на първоинстанционното решение в отхвърлителните му части, респ. моли за оставянето без уважение на жалбата на другия въззивник – „Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот И Здраве” АД. Последният не изпраща представител в открито съдебно заседание и не изразява становище след даване ход на устните състезания.

Съдът, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно, и по вътрешно убеждение, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. Решението на първоинстанционния съд е действително и допустимо и съответства на предявените обективно кумулативно съединени иски. По отношение на неправилността на първоинстанционното решение, съгласно чл. 269, ал. 1, изр. 2 от ГПК въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

За уважаването на предявените главни иски с правно основание чл.

405, ал. 1 от КЗ в тежест на ищцовата страна е доказването на съществуването на валидно застрахователно правоотношение между нея и ответното дружество; осъществяването на застрахователно събитие, в периода на покрития риск; претърпяването на вреди по застрахования автомобил в претендирания размер; и причинно-следствената връзка между вредите и застрахователното събитие.

Не е спорно между страните, че същите са били обвързани от валиден договор за застраховка „Сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства“, обективиран в полица № BG020120000001187 от 21.04.2020 год. с период на покритие 22.04.2020 год. – 21.04.2021 год. с обект на застраховане собствения на ищцата лек автомобил „Мерцедес“ Е270, рег. № *****.

Макар застрахователят да твърди, че договорът е сключен при относими Общи условия, такива не са представени по делото. Съгласно чл. 348, ал. 1 от КЗ, освен че застрахователят трябва писмено да заяви, че ги приема, ОУ следва също да му бъдат и връчени. Въпреки че в първото по първоинстанционното дело открито съдебно заседание ищцата, чрез процесуалният си представител, е заявила, че ОУ не са ѝ били предоставяни и тя не се е запознала с тях, застрахователят не е предприел насрещно доказване на това обстоятелство. При предприето оспорване на въпросното обстоятелство, включването на декларативен текст в противоположния смисъл в полицата, не е достатъчно за установяване на предаването на ОУ. Освен това, те не могат да бъдат разглеждани и като ноторно известен на съд факт, ненуждаещ се от доказване /в този смисъл Решение № 107/25.07.2013 год. по т. д. № 381/2012 г. на ВКС, I ТО/. По тази причина, недоказано е останало твърдението на ответника, че ОУ са част от застрахователния договор и че същите обвързват ищцата. Макар в жалбата си застрахователят да поддържа, че неправилно ВРС е достигнал до извод за наличието на относима към процесния случай неравноправна клауза от ОУ, то същото се явява неоснователно поради неприложимостта на последните към договора. По същата причина неотнесими се явяват останалите възражения на жалбоподателя касаещи общодостъпността на ОУ на интернет страницата му, доброволния характер на застраховката и възможността за предоговаряне на условия, с които потребителят не е бил съгласен, както и законосъобразността на заплащането на ищцата само на 10% от застрахователната сума за обезщетяване на процесните щети. В този смисъл, правилен, макар и поради други съображения, се явява изводът на първоинстанционния съд за неприложимост на т. 68 и т. 68.1 от ОУ.

Не се спори и че в срока на действие на застраховката – на 19.03.2021 год. ищцата, чрез настоящия си процесуален представител, е уведомила ответника за настъпилите застрахователни събития, респ. за нанесените по автомобила ѝ вреди, за което са били образувани щета № ***** и щета № *****. Уврежданията по всяка щета са били описани в съответен опис-заключение, след оглед, извършен от представител на ищцата и на застрахователя.

Макар и във връзка с приложението на т. 68 и т. 68.1 от ОУ при определяне на размера на дължимите обезщетения, в жалбата си, застрахователят е възразил, че неизяснен е останал механизмът на настъпване на вредите. Това възражение не се споделя от настоящия състав, доколкото в заключението по проведената в първоинстанционното производство САТЕ, което съдът кредитира като пълно и обективно дадено, е посочено, че е възможно процесните застрахователни събития да са настъпили по твърдения от ищцата начин. Въпреки този извод на вещото лице, заключението не е било оспорено от застрахователя.

Относно размера на дължимото застрахователно обезщетение за репарирание на претърпените вреди, съдът съображава, че между страните не се спори, че след уведомяване на застрахователя за настъпването на застрахователните събития, същият е заплатил на ищцата **750 лв.** Според заключението по САТЕ общата стойност по средни пазарни цени за труд и материали, необходими за възстановяване на автомобила в състоянието му преди застрахователното събитие от 16.03.2021 год. по цени на сервизи, притежаващи сертификат за качество, такива без, и официалния сервиз на марката и отчитане на необходимостта от подмяна на определени детайли с *оригинални резервни части*, е в размер на **4 456,28 лв.** Ако резервните части бъдат набавени от *алтернативни доставчици*, то стойността би била **3 508,52 лв.** За щетите, настъпили на 18.03.2021 год. вещото лице заявява, че по средни пазарни цени за труд и материали, необходими за възстановяване на автомобила в състоянието към 18.03.2021 год. по цени на сервизи, притежаващи сертификат за качество, такива без, вкл. и цените на официалния сервиз на марката, са **790,52 лв.** По експертна оценка съгласно Методиката за оценка на щети на МПС по застраховка „Автокасco” на ответника общият размер на обезщетението за вредите от 16.03.2021 год. възлиза на **1 780,10 лв.**, а за тези от 18.03.2021 год. – **327,82 лв.**

Съгласно чл. 386, ал. 1 от КЗ обезщетението следва да е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието и не може да надхвърля застрахователната сума, посочена в договора или нормативният ѝ размер, ако такъв е определен. При *пълна увреда* и стойност на вредата по-ниска или равна на застрахователната сума, обезщетението следва да се равнява на действителната стойност на вредата, изчислена съгласно чл. 400, ал. 1 КЗ. При *частична увреда*, дължима е възстановителната стойност, която според чл. 400, ал. 2 КЗ е онази сума, необходима за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество и включва всички присъщи разходи за доставка, монтаж и други сходни разходи. При изчисляването ѝ не се прилага коефициент за обезценка, тъй като същият е включен в самата застрахователна стойност /в този смисъл Решение № 79/02.07.2009 год. по т. д. № 156/2009 г. на ВКС, I ТО, Решение № 209/30.01.2012 год. по т. д. № 1069/2010 год. на ВКС, II ТО/.

Стойността, визирана в чл. 400, ал. 2 КЗ е необходима за възстановяване на цялото имущество – в случая автомобила, в състоянието, в което се е

намирал към датата на съответното застрахователно събитие, а не на отделните негови детайли, които подлежат на подмяна. В този смисъл, доколкото резервните части могат да бъдат закупени от алтернативни доставчици или пък да бъдат оригинални, то за определяне на дължимата средната пазарна цена следва да бъде взета средно аритметичната стойност на двете възможности в посочените от вещото лице стойности. Така относима към вредите от 16.03.2021 год. е средната между сумите от **4456,28 лв.** и **3508,52 лв.** стойност от **3982,39 лв.** От нея следва да бъде приспадната вече платената от застрахователя на застрахования сума от 750 лв., което води до извод, че дължимото обезщетение за вредите от тази дата възлиза на **3232,39 лв.** **Доколкото именно това е претендираният от ищцата размер, то основателна се явява насрещната въззивна жалба, а това налага частичната отмяна на първоинстанционното решение.**

Евентуалното искане на застрахователя за присъждане на обезщетения, изчислени съобразно неговата методика, настоящият състав намира за неоснователно. Обезщетението следва да бъде изчислено на база независима оценка, базирана на средните пазарни цени към датата на настъпване на съответното събитие. Методиката на застрахователя следва да бъде съобразявана като минимална долна граница в случаите, когато между страните не е налице спор относно размера на дължимото застрахователно обезщетение, но при съдебно предявена претенция за заплащане на такова, съдът следва да го определи съобразно императивните законови правила. В настоящия случай стойностите на методиката за определяне на размера на обезщетението не отразяват реално стойността на причинените вреди, тъй като не отчитат средната пазарна цена, достатъчна за привеждането на автомобила в състоянието, в което е бил преди съответното събитие.

С оглед гореизложеното изцяло неоснователна се явява въззивната жалба на застрахователното дружество.

При този изход на спора разноски се дължат единствено в полза на Н. Н. - П.а. За първоинстанционното производство следва да бъдат присъдени общо 2382,53 лв., включващи адвокатско възнаграждение, държавна такса и депозит за САТЕ. Неоснователно е възражението за прекомерност на ответника, тъй като адвокатският хонорар е претендиран в минимален размер. За въззивното производство, дължими са общо 2670 лв., от които 50 лв. за държавна такса за насрещна въззивна жалба и адвокатско възнаграждение, включващо 1820 лв. за отговора по въззивната жалба на застрахователя, 800 лв. за насрещната въззивна жалба и цялостно процесуално представителство пред ВОО.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1072/31.03.2023 год. по гр. д. № 12934/2022 год. на ВРС, 49-ти състав, в

ЧАСТТА, в която е отхвърлен предявеният от Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: ***** **срещу** “Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот и Здраве” АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 **иск с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ** за осъждането на ответника да ѝ заплати **горницата над присъдените 2758,52 лв. до претендираните 3232,39 лв.**, представляващи неизплатено застрахователно обезщетение по договор за застраховка “Сухопътни превозни средства без релсови превозни средства”, обективизирана в застрахователна полица *****, със срок на застрахователно покритие от 00.00 ч. на 22.04.2020 год. до 17.00 ч. на 21.04.2021 год., в резултат на реализирано на 16.03.2021 год. произшествие в гр. Варна, на паркинга зад сградата на „Макдрайв“, намиращ се на ул. „Константин Величков“, при което са настъпили щети по лек автомобил марка „Мерцедес“ Е 270, рег. № *****, както следва: 1./ преден десен фар; 2./ преден десен калник; 3./ ляв мигач във външно дясно огледало; 4./ предна дясна врата; 5./ задна дясна врата; 6./ заден десен калник, **ведно със законната лихва** от датата на депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на задължението;

ЧАСТТА, в която е отхвърлен предявеният от Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: ***** **срещу** “Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот и Здраве” АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 **иск с правно основание чл. 409 КЗ** за осъждане на ответника да ѝ заплати горницата над присъдените 414,54 лв. до претендираните 487,55 лв., представляваща обезщетение за забава, съизмеримо със законната лихва от 04.04.2021 год. до 26.09.2022 год.

ЧАСТТА, с която Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: ***** е осъдена да заплати на „Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот и Здраве” АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 сумата от **59,06 лв. в. /петдесет и девет лева и шест стотинки/**, представляваща съдебно-деловодни разноски, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

КАТО ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот и Здраве” АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 **ДА ЗАПЛАТИ** на Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: ***** **горницата над присъдените с Решение № 1072/31.03.2023 год. по гр. д. № 12934/2022 год. на ВРС, 49-ти състав 2758,52 лв. /две хиляди седемстотин петдесет и осем лева и петдесет и две стотинки/ до претендираните 3232,39 лв. /три хиляди двеста тридесет и два лева и**

тридесет и девет стотинки/, представляващи неизплатено застрахователно обезщетение по договор за застраховка “Сухопътни превозни средства без релсови превозни средства”, обективирана в застрахователна полица *****, със срок на застрахователно покритие от 00.00 ч. на 22.04.2020 год. до 17.00 ч. на 21.04.2021 год., в резултат на реализирано на 16.03.2021 год. произшествие в гр. Варна, на паркинга зад сградата на „Макдрайв“, намиращ се на ул. „Константин Величков“, при което са настъпили щети по лек автомобил марка „Мерцедес“ Е 270, рег. № *****, както следва: 1./ преден десен фар; 2./ преден десен калник; 3./ ляв мигач във външно дясно огледало; 4./ предна дясна врата; 5./ задна дясна врата; 6./ заден десен калник, на основание чл. 405, ал. 1 КЗ **ведно със законната лихва** от датата на депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на задължението, **КАКТО И горницата над присъдените с Решение № 1072/31.03.2023 год. по гр. д. № 12934/2022 год. на ВРС, 49-ти състав 414,54 лв. /четиристотин и четиринадесет лева и петдесет и четири стотинки/ до претендираните 487,55 лв. /четиристотин осемдесет и седем лева и петдесет и пет стотинки/**, представляваща обезщетение за забава върху главницата от 3232,39 лв, съизмеримо със законната лихва от 04.04.2021 год. до 26.09.2022 год., на основание чл. 409 КЗ.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот и Здраве” АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 ДА ЗАПЛАТИ на Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: ***** **сумата над присъдените с Решение № 1072/31.03.2023 год. по гр. д. № 12934/2022 год. на ВРС, 49-ти състав 2098,86 лв. /две хиляди и деветдесет и осем лева и осемдесет и шест стотинки/ до дължимите 2382,53 лв. /две хиляди триста осемдесет и два лева и петдесет и три стотинки/**, представляващи съдебно-деловодни разноски за първоинстанционното производство.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1072/31.03.2023 год. по гр. д. № 12934/2022 год. на ВРС, 49-ти състав в останалата му част.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество Даллбогг: Живот и Здраве” АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 ДА ЗАПЛАТИ на Н. К. Н. – П.а, ЕГН *****, с адрес: ***** **сумата от 2670 лв. /две хиляди шестстотин и седемдесет лева/**, представляващи съдебно-деловодни разноски за въззивното производство.

Решението не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____